

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/27/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4121204987
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4121204987.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v spore žalobcu: D. P., nar. XX. XX. XXXX, bytom H. XXX/XX, T., proti žalovanému: I. P., nar. XX. XX. XXXX, bytom J. XXXX/XX, W. E., zastúpený JUDr. Petrom Matejovom, advokátom, so sídlom Hollého 12, Nitra, o zaplatenie 7 428,- eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 19. októbra 2021 č. k. 36C/16/2021-92 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému sa priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1.1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol (I.) a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi vo výške 100%. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením (II.). Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 136 ods. 1, § 137 ods. 1, § 139 ods. 1, 2, 3, § 142 ods. 1, § 100 ods. 1, § 101, § 511 ods. 3 Občianskeho zákonníka a uviedol, že strany sporu boli podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností nachádzajúcich sa v kat. úz. H. B., zapísanými na LV č. XXX ako parc. reg. C č. 990/1 záhrada o výmere 1 363 m², parc. č. 990/2 zastavaná plocha a nádvorie o výmere 528 m² a rodinný dom so súp. č. XXX, postavený na parc. č. 990/2, a to žalobca v podiele 1/14 a žalovaný v podiele 13/14. Uznesením Okresného súdu Nitra zo dňa 29. 06. 2020 č. k. 10C/22/2019-324 bol schválený súdny zmiar, ktorým bolo podielové spoluvlastníctvo k nehnuteľnostiam zrušené a vyporiadané tak, že do výlučného vlastníctva žalobcu pripadla nehnuteľnosť - parc. reg. C č. 990/3 záhrada o výmere 97 m², ktorá vznikla podľa geometrického plánu č. 105056/2020 (GP). Žalovaný nadobudol do vlastníctva nehnuteľnosti - parc. reg. C č. 990/2 zastavaná plocha a nádvorie o výmere 528 m² a rodinný dom so súp. č. XXX, postavený na parc. č. 990/2 a novovzniknutá parc. č. 990/1 záhrada o výmere 1 266 m², a to podľa GP. Titulom vyporiadania žalovaný zaplatil žalobcovi náhradu vo výške 4 006,56 eura. Predmetom odborného posudku č. 95/2019, vyhotoveného Ing. Dobiašom dňa 09. 10. 2019 bolo ohodnotenie stavby rodinného domu (položky 1 až 45) vrátane prípojok do domu (plynová, kanalizačná, vodovodná, elektrická), vybavenie kuchyne, kúpeľne, studne, garáže, drevárne, ostatných vecí. Všeobecná hodnota bola stanovená na sumu 124 000,- eur. V rámci konania sp. zn. 10C/22/2019, žalovaný tvrdil, že tak ako žalobca, aj on do nehnuteľnosti investoval a tieto boli vykonané za života ich matky. Žalobca vyúčtoval materiál na sumu 3 068,- eur, prácu na 2 800,- eur, auto na 954,- eur, ostatné na sumu 1 136,- eur. Spolu mu vyšla suma 7 958,- eur, od nej odpočítal 530,- eur (1/14) a žiadal zaplatiť sumu 7 428,- eur. Z dokladov predložených žalobcom je zrejmé, že bol v roku 2010, resp. 2011, zakúpený nejaký materiál, batéria, ohrievač vody. Z rozpisu žalobcu mal žalobca od 05. 06. 2010 do 17. 05. 2011 zrealizovať práce na nehnuteľnosti, keď rozpísal dni a druh práce, ktoré v priebehu dní vykonával. Žalovaný v priebehu konania predložil faktúru o

montáži plynoinštalácie z r. 1997, doklady z r. 2003, 2009, projekt kanalizačnej, vodovodnej prípojky z roku 2003. Z vyjadrenia spísaného podľa žalovaného matkou strán sporu je zrejmé, že matka mala dať žalobcovi nejaké veci (vysávač, varič, sedačka, na práčku, pílu, peniaze na kúpeľňu a pod.). T. P. dňa 15. 02. 2012 vyhlásila pri plnom svedomí, že platila všetky výdavky na kúpeľňu a zariadenie v dome na ulici M. č. d. XXX, ona. Z potvrdenia Obce T. zo dňa 16. 01. 2020, ktoré bolo predložené na pojednávaní, vyplynulo, že plynofikáciu vrátane prípojok a skriniek na plynofikačné hodiny realizovala obec v rokoch 1996/1997. Vo vyhlásení p. R. ako zdravotná sestra v stredisku T. potvrdila dňa 09. 01. 2020, že p. T. P. sprevádzala p. T. P. pri návšteve zdravotného strediska. Osobne jej chodila predpisovať a vyberať lieky. Medzi stranami nebolo sporné, že boli podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností, evidovaných pôvodne na LV č. 213 pre kat. úz. H. B., ako aj to, že podielové spoluvlastníctvo strán sporu bolo zrušené a vyporiadané súdnym zmluvným v konaní vedenom pod sp. zn. 10C/22/2019. Spornými zostali tvrdenia žalobcu o jeho nároku na náhradu škody, nevykonanie širšieho vyporiadania podielového spoluvlastníctva, preukázanie investovania do nehnuteľnosti, ako aj otázka premlčania. Súd sa musel vypoariadať v rámci zásady iura novit curia (súd pozná právo), o aký nárok v tomto spore ide. Vzhľadom na to, že žalobca už počas pôvodného konania o vyporiadanie podielového spoluvlastníctva poukazoval na to, že žiada nahradit' investície, vložené do nehnuteľnosti v roku 2010 (prerábka kúpeľne, prípojky, zariadenie do kuchyne a pod.), súd posúdil jeho nárok ako návrh na vyporiadanie podielového spoluvlastníctva v širšom zmysle slova. V tomto prípade nejde o nárok titulom náhrady škody, pretože nie sú splnené predpoklady, ktoré pre uplatnenie takého druhu nároku stanovuje § 420 Občianskeho zákonníka a ani iný nárok. Pri vyporiadaní v širšom zmysle je treba z hľadiska povahy nárokov a ich premlčania rozlišovať medzi nákladmi na nutnú opravu a údržbu veci a nákladmi na opravu a údržbu veci, ktoré neboli nevyhnutné, medzi nákladmi v bežnej záležitosti a v ostatných záležitostiach (§ 139 Občianskeho zákonníka), medzi nákladmi, s ktorými spoluvlastníci vyslovili súhlas alebo ktoré boli niektorým spoluvlastníkom vynaložené bez tohto súhlasu. Treba tiež zistiť, či za trvania podielového spoluvlastníctva došlo medzi spoluvlastníkmi k dohode o spôsobe úhrady týchto nákladov, pretože až vtedy je možné správne posúdiť aj prípadnú námietku premlčania (ktorú žalovaný aj vzniesol) voči takejto pohľadávke. S prihliadnutím k tomu potom pôjde buď o majetkové právo investujúceho spoluvlastníka uplatňované voči druhému spoluvlastníkovi podľa § 511 ods. 3, § 137 ods. 1 a § 139 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka, ktoré sa premlčí v trojročnej premlčacej dobe podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pre ktorej počiatok je rozhodujúca doba vynaloženia nákladov na opravu a údržbu, alebo o právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré môže uplatňovať investujúci spoluvlastník už za trvania spoluvlastníckeho vzťahu, ktoré sa premlčí v dobe podľa § 107 Občianskeho zákonníka v súvislosti s vynaložením nákladov na opravu alebo údržbu alebo o právo na vydanie neoprávneného majetkového prospechu vo výške zhodnotenia podielu druhého spoluvlastníka v súvislosti so zánikom podielového spoluvlastníctva, ktoré sa premlčí v dvojiročnej premlčacej dobe podľa § 107 Občianskeho zákonníka od zániku tohto spoluvlastníctva (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 27. februára 2012 sp. zn. 4 M Cdo 12/2011). Žalobca si v rámci žaloby uplatnil svoj nárok na investície do nehnuteľností za roky 2010 a 2011 v rámci vyporiadania v širšom zmysle. Súd posúdil uplatnený nárok žalobcu ako majetkové právo investujúceho spoluvlastníka, ktoré si uplatnil voči druhému spoluvlastníkovi podľa § 511 ods. 3, § 137 ods. 1 a § 139 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka. Smerodajný pre uvedené právne posúdenie nároku žalobcu bolo, že spoluvlastníci investovali do sporných nehnuteľností výlučne na základe dohody medzi nimi. Strany sporu súhlasne potvrdili, že do nehnuteľnosti priebežne investovali a o vykonaní prác zo strany žalobcu v roku 2010 mal žalovaný vedomosť, s ich vykonaním nakoniec tiež osobne súhlasil. Z obsahu spisu vyplýva, že strany sporu investovali do nehnuteľností, či už z dôvodu ich údržby, opravy, prípadne zmeny, vždy výlučne na základe dohody, pričom nikto z nich nežiadal za vykonanie prác od druhého žiadnu náhradu ani peniaze. Samotný žalobca potvrdil, že od žalovaného si peniaze ani v roku 2010 nepýtal, nezáležalo mu na nich. Pokiaľ ide o sumu, ktorú žalobca požadoval od žalovaného, súd dospel vykonaným dokazovaním k záveru, že žalobca nepreukázal dôvodnosť jej priznania súdom. Pri vyhodnocovaní výsledkov vykonaného dokazovania postupoval súd podľa § 191 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), keď dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, ako aj v súlade s princípom voľného hodnotenia dôkazov zakotveného v čl. 15 základných princípov CSP, keď žiaden dôkaz nemá predpísanú zákonnú silu, t. j. každý dôkaz má rovnocenné postavenie a potencional presvedčivosti. Zákonnú silu (tzv. váhu) pripisuje jednotlivým dôkazom súd podľa pravidiel rozumnej a presvedčivej aplikácie princípu voľného hodnotenia dôkazov. Dôkazné bremeno ohľadom určitých skutočností zaťažuje tú stranu sporu, ktorá z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky; ide o toho, ktorý tiež existenciu takýchto skutočností tvrdí. Žalobca uviedol, že vynaložil na nehnuteľnosť sumu 7 428,- eur,

príčom žalovaný toto tvrdenie od počiatku poprel a poukázal na to, že žalobca nepreukázal hodnoverne, že by práve ním uvádzané investície dal do nehnuteľnosti. Súd ku kalkulácii žalobcu uviedol, že do nej zahrnul okrem iného prácu, materiál, ostatné. Tieto položky podľa súdu ani nemôžu byť zahrnuté do prípadných investícií a taktiež tým, že boli popreté žalovaným, súd na ne ani neprihliadol. To isté platí aj o dokladoch, od ktorých si žalobca odvodzoval svoj nárok ako materiál. Zároveň tvrdenia žalobcu boli vyvrátené prehlásením matky strán sporu, ktorá vyhlásila, že na kúpeľňu a zariadenie platila všetky výdavky ona sama. Inak pri prepočte kalkulácie nákladov žalobcu súd zistil, že ani ten nie je správny, pretože 1/14 zo sumy 7 958,- eur je 568,43 eura (žalobca uviedol 530,- eur), k úhrade teda nemohol ani žiadať 7 428,- eur (7 958 eur - 568,43 eura ako 1/14 = 7 389,57 eura). Okrem toho, neodpočítal ani podiel ostatných vtedajších podielových spoluvlastníkov. Okrem už uvedeného nemôže súd opomenúť ani tú skutočnosť, že žalobcovi už bola zo strany žalovaného uhradená finančná náhrada za spoluvlastnícky podiel v sume 4 006,56 eura. Z vyjadrení strán sporu bolo preukázané, že pri určení tejto sumy vychádzali aj z odborného posudku č. 95/2019. Práve tento zahrňoval aj ocenenie všetkých nehnuteľností vrátane zariadenia nehnuteľnosti, prípojok a ostatných vecí. Preto podľa súdu je zrejmé, že žalobcovi už bola poskytnutá náhrada za jeho spoluvlastnícky podiel, ktorý tak v roku 2010, ako aj v roku 2020 predstavoval 1/14. V prípade, ak by žiadal jeho opätovné vyplatenie, išlo by o duplicitné plnenie. Napriek tomu, že súd nemal hodnoverne preukázanú žalobcom uplatnenú výšku investícií do nehnuteľnosti, musel by sa v prípade, ak by ju žalobca inak preukázal, vypořadovať s námietkou premlčania, vznesenou žalovaným v priebehu konania. Ako už bolo uvedené, v tomto prípade je nesporné, že akékoľvek náklady do nehnuteľnosti, či už z dôvodu ich údržby, opravy, prípadne zmeny, boli vynaložené vždy výlučne na základe dohody, podľa ktorej každý spoluvlastník hradil výdavky sám, a to i napriek tomu, že v roku 2010 mali strany sporu rozdielne spoluvlastnícke podiely. Keďže ostatní spoluvlastníci s nákladom vynaloženým na vec jedným alebo viacerými spoluvlastníkmi súhlasili (nie je rozhodujúce, či ide o náklady na nutnú úpravu alebo údržbu alebo iné náklady), išlo tu o dohodu o hospodárení so spoločnou vecou a investujúci spoluvlastník mal proti ostatným právo na úhradu vynaložených prostriedkov (§ 137 ods. 1 OZ) podľa podielov, keďže nebola medzi nimi iná dohoda. Pri prípadnom posúdení nároku žalobcu ako majetkového práva investujúceho spoluvlastníka žalovaný by dôvodne uplatnil námietku premlčania, pričom súd počítal plynutie premlčacej doby na podklade ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka a dospel k záveru, že nárok na zaplatenie investícií vynaložených v roku 2010 a 2011 (viac ako 3 roky spätne od podania žaloby) by bol premlčaný. Investujúci vlastník sa môže domáhať náhrady skutočne vynaložených nákladov od ostatných spoluvlastníkov v sume zodpovedajúcej veľkosti ich podielov na spoločnej veci. Nárok na úhradu pomernej časti nákladov vynaložených na základe dohody spoluvlastníkov treba uplatniť v lehote troch rokov od ich zaplatenia. Žalobca v priebehu konania navrhol vypočítať svedkov, a to T. P., J. P. a H. C. a žalovaný sestry strán sporu (E. M., L. P.) a manželku žalovaného. Súd zamietol tieto návrhy na doplnenie dokazovania a nevykonal ich. Dôvodom bola tá skutočnosť, že po vypočutí strán sporu mal súd za to, že prípadnými výsluchmi navrhnutých svedkov nedôjde k objasneniu skutkového stavu veci. Medzi stranami sporu nebolo sporné, že každá z nich vykonala práce na nehnuteľnosti, ktoré si aj sama zaplatila. Výsluchmi rodinných príslušníkov strán sporu by sa skôr riešili rodinné vzťahy medzi stranami sporu, ich vzťah k nebohej matke, ako aj to, kto sa ako staral o ich matku a pod. Ich výpovede by podľa názoru súdu nemali význam k uplatnenému nároku, ktorý aj keby bol preukázaný (čo nebol), by bol zamietnutý pre vznesenú námietku premlčania. Súd tak rozhodol aj z hľadiska hospodárnosti a rýchlosti konania. Tým, že bola vznesená námietka premlčania žalovaným, súd by ju inak v prípade, ak by žalobca nárok preukázal, čo sa mu ale nepodarilo, vyhodnotil ako dôvodnú. Na základe už uvedeného súd žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol, pretože žalobca neunesol dôkazné bremeno, ako aj z dôvodu, že ak by ho aj uniesol a nárok preukázal, pre uplatnenú námietku premlčania súd by mu premlčaný nárok nemohol priznať. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP. V tomto prípade súd žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol, preto priznal nárok na náhradu trov konania žalovanému ako procesne úspešnej strane sporu. Strany sporu nenavrhli a ani súd nezistil v priebehu konania prípadné uplatnenie § 257 CSP vo vzťahu k nároku o trovách konania a ani existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa, pre ktoré by mal podľa tohto ustanovenia postupovať a náhradu trov konania žalovanému nepriznať.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, odôvodniac ho tým, že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, súd nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a súd dospel z dôvodu nevykonania nutných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Uviedol, že súd nesprávne vyhodnotil dobu premlčania. V roku 2010 pre zlepšenie životných podmienok a pohodlie matky zrealizoval výstavbu kúpeľne a kanalizácie ku kúpeľni a kuchyni, prívod vody a plynu do kúpeľne a kuchyne, zakúpil kuchynskú linku s dresom, plynové spotrebiče

do kúpeľne a kuchyne a zabezpečil špecialistu plynára na ich odborné pripojenie. V súdnom konaní doložil bločky, faktúry a dokumentáciu k rekonštrukcii domu. Hodnotu rekonštrukcie domu vyčíslil na sumu 7 958,- eur, z ktorej odpočítal svoj podiel na majetku a zistil, že podiel žalovaného na zveľadení nehnuteľnosti, vzhľadom k majetkovým podielom je vo výške 7 428,- eur. V konaní nie sú podstatné jeho a žalobcove vzťahy k matke, ani nie je podstatné, kedy zrekonštruoval nehnuteľnosť, pretože investoval do vlastného majetku. Investíciou do vlastného majetku natrvalo zvýšil úžitkovú a skutočnú hodnotu nehnuteľnosti, a nie iba na 2 roky od vybudovania novej stavby. Premlčacia doba bezdôvodného obohatenia sa žalovaného preto nemôže plynúť od doby rekonštrukcie nehnuteľnosti, ale od doby, kedy mohol uplatniť svoje právo na zohľadnenie skutočnosti, že rekonštrukciu nehnuteľnosti vykonal on sám. To právo nastalo pri majetkovom vyporiadaní ich spoločného bezpodielového vlastníctva, teda v konaní na Okresnom súde v Nitre v roku 2019 sp. zn. 10C/22/2019, kedy žalovaný odmietol dohodu o vyporiadaní uznaním jeho pohľadávky vzniknutej uvedenou výstavbou kúpeľne a rekonštrukciou kuchyne. Rozhodnutia Najvyššieho súdu SR a Najvyššieho súdu ČR tiež uvádzajú, že začiatok premlčacej doby je viazaný na skutočnú vedomosť oprávneného o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a o osobe, ktorá sa na jeho úkor obohatila. Týmto súd porušil jeho práva, keďže nesprávne vyhodnotil premlčaciu dobu, ktorá mohla začať plynúť najskôr vynesением rozsudku sp. zn. 10C/22/2019 v roku 2019 v jeho neprospech, pretože dovtedy nemal pochyb o tom, že žalovaný mu uzná, že nehnuteľnosť zrekonštruoval pre pohodlie ich matky, a teda aj v jeho záujme. Súd sa v rámci zásady iura novit curia nevyssporiadal správne s typom nároku, pretože správne nejde o nárok na náhradu škody, ale o investície do majetku, ktoré majú za následok brutálne zhodnotenie nehnuteľnosti, a ktoré nebolo zo strany žalovaného akceptované. Uviedol tiež, že v súdnom konaní navrhoval svedkov, ktorí boli schopní jednoznačne a nezaujatú na svoju česť dosvedčiť ním udávané skutočnosti a vyvrátiť tak nepravdivé tvrdenia žalovaného. Žalovaný uviedol, že kanalizačnú a vodovodnú prípojku do nehnuteľnosti spravil on, ale obec a montéri tvrdia, že to nie je pravda a robilo sa to na jeho žiadosť, žiadal vypočúť svedkov, firmu a montérov, súd to odmietol. Žalovaný uviedol, že plynovú prípojku do nehnuteľnosti robil v roku 2003 za vlastné peniaze on, pritom plynové prípojky zaplatila vykonala obec pre všetkých trvalo žijúcich občanov už v rokoch 1996/1997, pričom má potvrdenie obce a žiadal tiež vypočúť starostu obce, čo súd odmietol. Žalovaný uviedol, že sa o matku staral on, pritom nevedel ani, ako sa volá jej ošetrujúci obvodný lekár. Matka bývala v dome vedľa neho, bola jeho suseda, bývala u nich denne, stravovala sa u nich, dokonca od roku 2003 mal dispozičné právo nakladať s jej financiami. Každý pohyb peňazí príjem alebo výdaj je od roku 2003 zaznamenaný v osobitnom bloku a tento má dodnes doma k dispozícii. Staral sa on a jeho manželka o mamu, jej domácnosť, o jej záhradu najmenej od roku 2003, kedy sa do T. natrvalo presťahoval, má potvrdenie lekárov, žiadal vypočúť svedkov, súd to odmietol. Žalovaný predložil v konaní 10C/22/2019 znalecký posudok na predmetnú nehnuteľnosť vo výške 49 000,- eur, pričom znalec nehnuteľnosť ohodnotil podkladmi z katastra a výpoveďou žalovaného. Navyše, v znaleckom posudku chýbala doložka znalca, čím znalecký posudok bol vyhlásený za neplatný. On znalca Ing. Dobiáša do domu pustil a ten znaleckým posudkom č. 95/2019 ohodnotil predmetnú nehnuteľnosť sumou 124 000,- eur. Rozdiel ceny 75 000,- eur je možné pričítať technickému zhodnoteniu stavby, ktoré vykonal on, o čom nemožno pochybovať a patrila by mu alikvotná časť rozdiel zhodnotenia podľa znaleckých posudkov. Napriek tomu od žalovaného žiadal iba vyplatiť jeho skutočné náklady na rekonštrukciu nehnuteľnosti. Ani túto skutočnosť súd konaní nezobral do úvahy, čím dospel z dôvodu nevykonania nutných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Z uvedených dôvodov žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na doplnenie dokazovania a opätovné rozhodnutie vo veci s prihliadnutím na všetky dôkazy v konaní im žiadané a uvedené.

3. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že je toho názoru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny, pričom súd sa dostatočne právne vysporiadal s procesným útokom žalobcu, s procesnou obranou žalovaného a správne právne vec posúdil, čo vyplýva zo samotného odôvodnenia napadnutého rozsudku, v ktorom súd prvej inštancie pomerne detailne, odborne a vecne vyjadruje svoj právny názor a odôvodňuje svoje rozhodnutie. Žalovaný je s odkazom na odôvodnenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie presvedčený, že tvrdenia a námietky žalobcu v jeho odvolaní nemôžu obstáť a sú právne bezvýznamné, pričom žalovaný na potvrdenie správnosti napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie odkazuje na všetky svoje doterajšie písomné aj ústne vyjadrenia. Žalobca vo svojom odvolaní namieta nesprávne vyhodnotenie doby premlčania ním uplatneného nároku zo strany súdu prvej inštancie, keď tvrdí, že premlčacia doba bezdôvodného obohatenia nemôže plynúť od doby rekonštrukcie nehnuteľnosti, ale od doby, kedy žalobca mohol uplatniť svoje právo na zohľadnenie skutočnosti, že rekonštrukciu vykonal žalobca. Podľa žalobcu toto jeho právo nastalo pri majetkovom vyporiadaní spoluvlastníctva so žalovaným v konaní na Okresnom súde Nitra v roku 2019. Zároveň

žalobca poukazuje na judikatúru NS SR v otázke začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby. Žalovaný namieta uvedenú argumentáciu žalobcu, nakoľko táto nemôže právne obstať z dôvodu, že žalobca nesprávne určil okamih začatia plynutia premlčacej doby, t.j. moment zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva. V skutočnosti je v zmysle zákona potrebné za okamih začatia plynutia premlčacej doby v tomto prípade považovať už moment vynaloženia nákladov tak, ako to vyhodnotil aj súd prvej inštancie. Súd prvej inštancie celkom správne prihliadol na tento podstatný a určujúci fakt, keď skonštatoval, že nakoľko sporové strany ako bývalí spoluvlastníci súhlasili s nákladom na vec jedným alebo viacerými spoluvlastníkmi, investujúci spoluvlastník sa môže domáhať náhrady skutočne vynaložených nákladov od ostatných spoluvlastníkov v sume zodpovedajúcej veľkosti ich podielov na spoločnej veci v premlčacej dobe 3 rokov od ich zaplatenia v súlade podľa § 101 Občianskeho zákonníka. Žalovaný dopriňa, že pokiaľ by žalobca hodnoverne preukázal dôvodnosť svojho nároku (čo sa nestalo) a tento údajný nárok by mal byť vyhodnotený ako bezdôvodné obohatenie, tak na vec by bolo potrebné aplikovať ustanovenie § 107 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil, pričom najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo. Je preto zrejmé, že pokiaľ žalobca odkazuje na judikatúru NS SR ohľadom začiatku plynutia subjektívnej (2-ročnej) premlčacej doby, je potrebné na vec aplikovať aj časový limit objektívnej (3-ročnej) premlčacej lehoty plynúcej odo dňa vynaloženia žalobcom tvrdených nákladov na spoločnú vec (t. j. rok 2010). Aj z tohoto dôvodu a v takomto prípade by bol akýkoľvek prípadný nárok žalobcu z roku 2010 voči žalovanému premlčaný, bez ohľadu na subjektívnu premlčaciu dobu. Zároveň žalovaný zdôraznil, že nemôže obstať ani námietka žalobcu ohľadom začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby momentom vyporiadania podielového spoluvlastníctva, nakoľko sám žalobca vo svojom odvolaní potvrdzuje, že začiatok jej plynutia nastal už v roku 2010 a to vyhlásením, že „dovtedy (do vynesenia rozsudku sp. zn. 10C/22/2019) nemal pochyb o tom, že žalovaný (teda jeho brat) mu uzná, že nehnuteľnosť zrekonštruoval ...“. Z uvedeného jasne vyplýva, že žalobca mal vedomosť o tom, že žalovaný by mal byť osobou, ktorá sa na jeho úkor bezdôvodne obohatila v súvislosti s údajnými a nepreukázanými nákladmi na spoločnú vec už v čase pred zrušením a vyporiadaním podielového spoluvlastníctva v roku 2010, kedy údajne žalobca vynaložil ním tvrdené a nepreukázané náklady na spoločnú vec. V takomto prípade by subjektívna premlčacia doba márne uplynula najneskôr v roku 2012, a preto by bol nárok žalobcu v čase podania jeho žaloby tiež premlčaný. Prihliadajúc na opakované tvrdenia žalobcu o tom, že ním údajné práce a materiál uhradil žalobca v roku 2010, je potom bez ďalšieho preukázané, že uplatnený nárok žalobcu je premlčaný, nakoľko ku dňu podania žaloby uplynula doba viac ako 10 rokov. Žalobca ďalej namietol postup súdu prvej inštancie z dôvodu nevykonania ním navrhnutých dôkazov, a to výsluchy svedkov, ktorí by údajne boli schopní jednoznačne a nezaujato dosvedčiť žalobcom udávané skutočnosti a vyvrátiť nepravdivé tvrdenia žalovaného. Žalovaný nesúhlasí ani s touto námietkou žalobcu, nakoľko má za to, že súd prvej inštancie správne vyhodnotil návrhy žalobcu na doplnenie dokazovania výsluchom ním označených svedkov ako irelevantné. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku jasne uviedol, že dôvodom zamietnutia návrhov na doplnenie dokazovania bola tá skutočnosť, že po vypočutí strán sporu mal súd za to, že prípadnými výsluchmi navrhnutých svedkov nedôjde k objasneniu skutkového stavu veci. Medzi stranami sporu nebolo sporné, že každá z nich vykonala práce na nehnuteľnosti, ktoré si aj sama zaplatila. Výsluchmi rodinných príslušníkov strán sporu by sa skôr riešili rodinné vzťahy medzi stranami sporu, ich vzťah k nebohej matke, ako aj to, kto sa ako staral o ich matku a pod. Ich výpovede by podľa názoru súdu nemali význam k uplatnenému nároku, ktorý aj keby bol preukázaný (čo nebol), by bol zamietnutý pre vznesenú námietku premlčania. Súd tak rozhodol aj z hľadiska hospodárnosti a rýchlosti konania. Z priebehu konania pred súdom prvej inštancie jednoznačne vyplynulo, že žalobca neunesol svoje dôkazné bremeno. Všetky žalobcom predložené listiny (bloky, výpisky z kalendára žalobcu, zápisky a pod.) nemajú žiadnu relevanciu a výpovednú hodnotu, pretože nepreukazujú, či vôbec a ktoré z položiek boli skutočne vykonané a zaplatené žalobcom, ani či a ktoré z položiek boli v skutočnosti použité v rámci akýchkoľvek prác na predmetných nehnuteľnostiach. V skutočnosti samotná kalkulácia údajného nároku žalobcu nemôže byť hodnoverným dôkazom o nároku žalobcu, na čo žalovaný v priebehu sporu opakovane poukázal, konkr. položka auto ako náklady na benzín - akékoľvek vyčíslenie žalobcu predložené na pojednávaní pred súdom prvej inštancie nemá právnu relevanciu, pretože daný prehľad predložený žalobcom neobsahuje dátum uskutočnenia cesty, účel cesty, ide o nehodnovernú listinu. Položka práca - žalobca si vyúčtoval práce vykonané jeho osobou, pričom tieto práce sa v prípade podielového spoluvlastníctva neoceňujú, navyše, žalobca si sám určil hodinovú sadzbu bez toho, že by mal oprávnenie na odmenu za prácu. Položka materiál - po spočítaní žalobcom predložených a

čitateľných blokov (ktoré navyše za žiadnych okolností nepreukazujú vykonanie žalobcom tvrdených prác na spoločnej veci) vychádza suma 413,35 eura, čo predstavuje rozdiel oproti tvrdenému nároku žalobcu sumu 2 600,- eur. Položka ostatné - je tiež nepreukázaná a nedôvodná, keďže žalobca na pojednávaní pred súdom prvej inštancie v rámci svojho vysvetlenia nešpecifikoval, aký materiál použil na aký účel, ani či ich použil na spoločnú nehnuteľnosť v roku 2010. Rovnako sú právne bezvýznamné aj vyjadrenia žalobcu ohľadom technického zhodnotenia spoločnej nehnuteľnosti a jeho výšky, ktorú žalobca zistil ako rozdiel v sumách určených v znaleckom posudku predloženým žalovaným a odborným posúdením predloženým žalobcom. Akékoľvek závery a úvahy žalobcu o tom, že technické zhodnotenie vo výške 75 000,- eur vykonal on sám, sú vágne, nepreukázané, priečiace sa vykonanému dokazovaniu a zistenému skutkovému stavu. Žalovaný zdôraznil, že v rámci súdneho vyporiadania spoluvlastníctva so žalobcom boli v sume náhrady za vyporiadanie zahrnuté práve položky uvádzané žalobcom v jeho žalobe ako kanalizačná prípojka, vodovodná prípojka aj plynová prípojka. Svedčia o tom listinné dôkazy nachádzajúce sa v súdnom spise sp. zn. 10C/22/2019, znalecký posudok aj odborný posudok predložený sporovými stranami v danom spore. V týchto posudkoch boli naceňované za účelom zistenia hodnoty nehnuteľnosti aj jej súčasti a príslušenstvo, pričom konečná suma primeranej náhrady za vyporiadanie určená v súdnom zmieri tieto skutočnosti zohľadňovala (teda napr. cenu všetkých prípojok). Vzhľadom na to, že žalobcovi bol vyplatený vyrovnací podiel, z jeho strany ide o duplicitné uplatnenie nároku. Ako vyplýva z vyššie uvedeného, žalobca nepreukázal dôvodnosť ním tvrdeného nároku ani jedným priamym dôkazom, preto je žalovaný toho názoru ako súd prvej inštancie, že prípadné výsluchy žalobcom navrhnutých svedkov nemajú význam k uplatnenému nároku (žalobca neuvádzal, že by svedkovia vedeli dokázať nielen rozsah prác vykonaných žalobcom na spoločnej veci, ale aj rozhodujúcu skutočnosť, a to výšku nákladov týchto prác a ich skutočné vynaloženie žalobcom z jeho vlastných prostriedkov), skôr smerovali k tomu, aké vzťahy mali strany sporu k matke, ako aj mali by vypovedať o iných rodinných záležitostiach. Z uvedených dôvodov je potom potrebné považovať postup a rozhodnutie súdu v otázke nevykonania navrhnutých dôkazov za správny a súladný so zákonom, pričom nie je možné dospieť k záveru, že by súd prvej inštancie dospel z dôvodu nevykonania nutných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, keďže žiadne relevantné dôkazy pre vec žalobca nenavrhol vykonať. Z uvedených dôvodov mal za to, že súd prvej inštancie vydal napadnutý rozsudok plne v súlade so zisteným skutkovým stavom a príslušnými právnymi predpismi. Nakoľko neexistujú žiadne exaktné dôkazy preukazujúce opak, právne relevantné a vecné závery súdu prvej inštancie je potrebné považovať za vecne správne v celom rozsahu. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu ako vecne správne potvrdil a žalobcu zaviazal na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

4. Žalobca k vyjadreniu žalovaného uviedol, že v znaleckom posudku č. 24/2018 je príloha Ohlásenie o uskutočnení drobnej stavby - kanalizačná prípojka predložená žalovaným, čo ho usvedčuje o klamstve, že o tom nevedel. V znaleckom posudku je uvedená aj studňa pod 2.2.13 na parcele č. 990/2, kde začiatok užívania je uvedený rok 1953, ktorý on realizoval na vlastné náklady, keď ešte nebol na svete. V napadnutom rozsudku nie je uvedené, čo v zápisnici o pojednávaní. Žalovaný uviedol, že plynovú prípojku robil p. R. a to, čo predložil do spisu, bola predpríprava k projektovej dokumentácii, ktorá sa vyhodnocovala skôr. O klamstve svedčí vyjadrenie obecného úradu, aj to, že na viacerých spisoch uvádzal, že plynovú prípojku robil on. Okrem toho, nie je tam uvedený rozpis materiálu. Tvrdil, že pri elektrike p. P. odpojil len jeden kábel. Nič iné nevykonal. Ako potom mohol fungovať bojler, bodové svetlá, niekoľko zásuviek vypínača a ohrievač? Čo sa týka káblov a elektriny, žiadne veci nepoužil na jeho dom, ani kúpeľňu. To boli staré hliníkové drôty obalené textíliou a staré vypínače a zásuvky, ktoré sa už nepoužívajú. Práce na kúpeľni doložil súdu, sekacie, búracie, výkopové práce, ako aj betónovanie, kožovanie, pucovanie a maľovanie robil sám. Nepredložil žiadny dôkaz, že to on nerobil. Žiadny plot mama nerobil. Pletivo doniesol on 03. 07. 2007, ktoré zaplatila mama, on ho po niekoľkých rokoch vymenil. Uviedol, že najskôr za ním prišiel syn I., že ho vyplatí a to sumou 580,- eur, s čím nesúhlasil. Potom túto situáciu riešila Mgr. I. H., zaslala mu kúpnu zmluvu a návrh na vklad do katastra nehnuteľností, kde stanovila cenu na základe znaleckého posudku zo dňa 12. 09. 2018 č. 24/2019 na 3 000,- eur, s čím nesúhlasil a potom sa dohodli na vysporiadaní majetku. Bol prekvapený, keď mu vyjadrenie o vysporiadaní majetku poslal JUDr. Peter Matejov. Navrhol vyplatenie jemu a p. P. A. vo výške 3 514,29 eura, s čím nesúhlasil. Uvedenú sumu vypočítal zo znaleckého posudku č. 24/2018. Nakoniec súd rozhodol podľa odborného posudku o výške 124 000,- eur, čo 1/14 predstavuje 8 857,14 eura, čím úmyselne poškodil P. A. minimálne o 5 000,- eur. Žiadal, aby súd rozhodol o výške škody, ktorá mu vznikla vyporiadaním bezpodielového spoluvlastníctva nehnuteľnosti na LV XXX v zmysle § 123, § 458 a § 485 OZ.

5. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej len CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou stranou - žalobcom, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach daných rozsahom podaného odvolania (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie, bez potreby jeho zopakovania alebo doplnenia (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdiť.

6. Žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy vo výške 7 428,- eur titulom náhrady škody, pričom zaplatenia tejto sumy sa domáhal titulom z dôvodu, že sám na vlastné náklady pre zlepšenie životných podmienok ich matky v roku 2010 zrealizoval výstavbu kúpeľne a kanalizácie, prívod vody a plynu do kúpeľne a kuchyne a z vlastných prostriedkov zakúpil a osobne nainštaloval kuchynskú linku s drezom. Kúpil plynové spotrebiče do kuchyne a kúpeľne a zabezpečil a zaplatil špecialistu na ich odbornú inštaláciu. Napriek tomu, že žalobca svoj nárok označil ako nárok na náhradu škody, súd ho posúdil ako nárok na širšie vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, pričom následne napadnutým rozsudkom žalobu zamietol, keď mal za to, že nárok žalobcu nebol preukázaný a zároveň je premlčaný.

7. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

8. Podľa § 388 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

9. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania (okrem prípadov uvedených v ustanovení § 379 CSP), tak aj dôvodmi podaného odvolania. Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu.

10. Odvolací súd, preskúmvajúc vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel jednoznačne k záveru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav, na základe ktorého dospel k správny skutkový záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie uplatneného návrhu. Odvolací súd sa stotožňuje aj s právnymi závermi, ku ktorým súd prvej inštancie dospel, pričom na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v kontexte zisteného skutkového stavu správne vyložil, v dôsledku čoho odvolací súd konštatuje vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia v otázkach rozhodujúcich pre posúdenie danej veci, ktoré rezonovali počas celého konania, a ktoré namietal žalovaný - preukázanie nároku žalobcu a posúdenie otázky premlčania. Z uvedených dôvodov sa odvolací súd s odôvodnením napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie v celom rozsahu stotožňuje a s poukazom na § 387 ods. 2 CSP naň v ďalšom odkazuje. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia považuje odvolací súd za správne, dostatočne odôvodnené, pričom odvolací súd ani s prihliadnutím na uplatnené odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť, v dôsledku čoho nemôže dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie sa potom žiada dodať už len nasledovné.

11. Zásada iura novit curia je logickým dôsledkom nevyvrátiteľnej domnienky o znalosti všetkého, čo bolo v Zbierke zákonov (Úradnom vestníku EÚ) uverejnené. Dôsledky tejto zásady sa prejavujú v tom, že súd odkazujú na platné pramene práva, ktoré sú pre neho relevantné a ktorými je pri svojej rozhodovacej činnosti viazaný s tým, že ich obsah mu je známy bez toho, aby jeho znenie museli strany sporu pred ním dokazovať a tiež v tom, že ukladajú súdu samostatnú povinnosť podradiť stranami sporu opísané a súdom zistené skutkové okolnosti pod určitú právnu normu a nebyť viazaný právnu kvalifikáciou, ktoré nároku dal buď žalobca, alebo druhá strana.

12. Súd prvej inštancie, riadiac sa správne touto zásadou, napriek tomu, že žalobca označil žalobu ako žalobu o náhradu škody vo výške 7 428,- eur, podľa obsahu vyhodnotil túto žalobu ako žalobu o vypořádanie podielového spoluvlastníctva v širšom zmysle, pričom s takýmto postupom súdu prvej inštancie sa odvolací súd stotožňuje. Z uvedeného dôvodu je žalobcova odvolacia námietka o nevysporiadaní sa správne s typom nároku v zmysle zásady iura novit curia nedôvodná. Sám žalobca v odvolaní uviedol, že nejde o nárok na náhradu škody, ale o investície do majetku, ktoré majú za následok brutálne zhodnotenie nehnuteľnosti, a ktoré nebolo zo strany žalovaného akceptované, teda v podstate sa stotožnil s právnym posúdením nároku tak, ako to urobil súd prvej inštancie.

13. Ďalšou odvolacou námietkou bolo nesprávne vyhodnotenie námietky premlčania súdom prvej inštancie. Premlčanie sa definuje ako uplynutie času stanoveného v zákone na vykonanie práva, ktorý uplynul bez toho, že by právo bolo bývalo vykonané, v dôsledku čoho povinný subjekt môže čeliť súdnemu uplatneniu práva námietkou premlčania. Hlavným, ba rozhodujúcim následkom premlčania je vznik práva na námietku premlčania pre povinný subjekt, ktorý ju môže ale nemusí uplatniť.

14. Spornou v konaní a podstatnou pre odvolacie konanie v dôsledku námietky žalobcu je otázka počiatku počítania námietky premlčania, teda otázka, či je správne počítať ju od doby rekonštrukcie nehnuteľností, ktorú podľa žalobcu vykonával v roku 2010, alebo až od vypořádania podielového spoluvlastníctva súdom v konaní vedenom na Okresnom súde v Nitre pod sp. zn. 10C/22/2019. V tomto konaní prebiehalo najskôr medzi stranami sporu a ďalšou podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľností P. P. a neskôr už len medzi stranami sporu konanie o vypořádanie podielového spoluvlastníctva. Konanie skončilo tým, že uznesením zo dňa 29. júna 2020 č. k. 10C/22/2019-324 bol vo veci schválený zmier. Podielové spoluvlastníctvo bolo zrušené a výlučným vlastníkom predmetných nehnuteľností sa stal žalovaný s povinnosťou vyplatenia primeranej náhrady 4 006,56 eura žalobcovi.

15. To, ako je potrebné nahliadať na investície vykonané na nehnuteľnosti v podielovom spoluvlastníctve niektorým spoluvlastníkom počas ich podielového spoluvlastníctva, súd prvej inštancie rozobral v bode 29. napadnutého rozsudku, pričom jeho závery vyplývajú z konštantnej judikatúry súdov SR a aj Najvyššieho súdu SR ohľadom tejto otázky. Žalobca, namietajúci počiatok počítania premlčania súdom síce namietal právny záver súdu prvej inštancie, jeho skutkové závery ohľadom tejto otázky nenamietal, pričom svoju argumentáciu ničím právne nepodložil. Súd prvej inštancie vychádzal z toho, že ak aj žalobca investície do v tom čase ešte podielového spoluvlastníctva vykonal, pričom išlo o dohodu medzi nimi (žalobcom a žalovaným), resp. že žalovaný o investíciách žalobcu vedel a súhlasil s nimi, teda následne tento nárok žalobcu posúdil ako majetkové právo investujúceho spoluvlastníka, ktoré si uplatnil voči druhému spoluvlastníkovi podľa § 511 ods. 3, § 137 ods. 1 a § 139 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka. Skutkový záver, že išlo o dohodu podielových spoluvlastníkov (hoc aj konkludentne uzavretú), žalobca v odvolaní nenamietal, potom je potrebné vychádzať z toho, že tento záver súdu prvej inštancie je správny, a tak mal ten podielový spoluvlastník, ktorý investície vynaložil, v našom prípade žalobca, možnosť domáhať sa od ostatných spoluvlastníkov na ich spoluvlastnícke podiely pripadajúcu časť vynaložených nákladov, a to už za trvania spoluvlastníctva, do troch rokov po ich vynaložení. Keďže v danej veci vzniesol žalovaný voči nároku žalobcu námietku premlčania, súd prvej inštancie sa správne zaoberal touto jeho námietkou a podľa názoru odvolacieho súdu dospel aj k správne záveru, že nárok žalobcu je premlčaný, preto žalobu žalobcu zamietol.

16. Iba v prípade, ak by žalobca v konaní preukázal investície do nehnuteľnosti, nešlo by o investície nevyhnutné a nemal by na ne súhlas ostatných spoluvlastníkov, by sa mohol od ostatných spoluvlastníkov domáhať vydania bezdôvodného obohatenia, avšak až pri zániku podielového spoluvlastníctva, pričom v danej veci o takýto prípad nejde.

17. Pokiaľ počas existencie spoluvlastníctva niektorý zo spoluvlastníkov vynaložil investície na spoločnú vec, má voči ostatným spoluvlastníkom právo na náhradu za vynaložené investície v rozsahu zodpovedajúcom ich spoluvlastníckym podielom na spoločnej veci. Takýto nárok na zaplatenie náhrady si investujúci spoluvlastník môže uplatniť aj v konaní o zrušenie a vypořádanie podielového spoluvlastníctva v rámci tzv. vypořádania v širšom zmysle. Nevyhnutnou podmienkou, aby sa súd mohol takýmto nárokom zaoberať, je však jeho riadne uplatnenie návrhom alebo vzájomným návrhom so všetkými náležitosťami. O takomto nároku je potrebné rozhodnúť samostatným výrokom; je vylúčené vykonať jeho zohľadnenie v rámci rozhodovania o náhrade za spoluvlastnícky podiel (R 46/1991). Počas

konania o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva si spoluvlastník, ktorému je ukladaná povinnosť zaplatiť druhému spoluvlastníkovi primeranú náhradu za vyporiadované nehnuteľnosti, nemôže proti takémuto nároku spoluvlastníka započítať iný majetkový nárok. Súd v týchto súvislostiach ani nemôže znížiť peňažnú náhradu s poukazom na dobré mravy. Je tomu tak preto, že rozhodnutie súdu o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva má konštitutívnu povahu a zakladá tak práva a povinnosti až do budúca. Právo na zaplatenie náhrady tak vzniká spoluvlastníkovi až právoplatnosťou tohto rozhodnutia a len proti takto existujúcemu nároku možno namietat' započítanie. Preto, kým toto právo nejestvuje, nemožno ho ani porovnávať s kritériom dobrých mravov. Pre určenie výšky primeranej náhrady spoluvlastníkovi, ktorý je zo spoluvlastníctva vylučovaný, je rozhodujúca cena spoločnej veci v čase jej vyporiadania, pričom platí, že ak v čase rozhodovania od podania znaleckého posudku uplynula dlhšia doba, je potrebné cenu aktualizovať (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 21. 11. 2018 sp. zn. 4Cdo/148/2017). Takýto návrh (vzájomný návrh) žalobca v rámci konania o vyporiadanie podielového spoluvlastníctva nepodal, preto sa ním súd v konaní o vyporiadanie podielového spoluvlastníctva nezaoberal. Poukazovanie na odborný posudok (nesprávne uvedené znalecký posudok), predložený v konaní o vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, je preto už v tejto veci bezpredmetné.

18. Ďalšou odvolacou námietkou bolo to, že žalobca v súdnom konaní navrhoval svedkov, ktorí boli schopní jednoznačne a nezaujato na svoju česť dosvedčiť ním udávané skutočnosti a vyvrátiť tak nepravdivé tvrdenia žalovaného, a pokiaľ ich súd nevykonal, došpel z dôvodu nevykonania nutných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Navrhovaní svedkovia sa mali vyjadriť ku konkrétnym investíciám (kanalizačnú a vodovodnú prípojku do nehnuteľnosti, plynovú prípojku do nehnuteľnosti), pričom toto by malo vplyv na výšku investícií, pričom ak bola žaloba žalobcu zamietnutá pre premlčanie, je táto otázka už potom bezpredmetná. Okrem toho, princíp kontradiktórnosti znamená, že ťarchu a zodpovednosť za výsledok konania nesú najmä strany sporu. Medzi povinnosť procesných strán v sporovom konaní patrí predovšetkým tvrdenie rozhodných skutočností a navrhovanie dôkazov (tzv. povinnosť tvrdenia a dôkazná povinnosť), ktorými poskytujú informácie potrebné pre rozhodnutie. Súd však nemusí vykonať všetky dôkazy, ktoré navrhne strana sporu. O tom, ktoré dôkazy vykoná, rozhoduje súd. Musí však dbať o to, aby z dokazovania nevylúčil taký dôkaz, ktorý má potenciál preukázať rozhodujúcu skutkovú okolnosť významnú pre rozhodnutie. Ak sa súd rozhodne dôkaz nevykonať, musí to zdôvodniť v odôvodnení svojho rozsudku. Súd prvej inštancie takto postupoval, keď sa v napadnutom rozsudku v bodoch 37. a 38. vyporiadal s tým, prečo návrhy žalobcu na doplnenie dokazovania nevykonal, tento svoj záver dostatočne odôvodnil, pričom za danej situácie, keď pre premlčanie žalobu žalobcu zamietol, považoval aj odvolací súd vykonanie dokazovania v žalobcom navrhovanom smere za nehospodárne a neúčelné.

19. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP, a vzhľadom k tomu, že žalovaný bol v odvolacom konaní úspešný, priznal mu nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).